

1. Joan Fuster (1922-1992)

Escriptor. D'ascendència pagesa, el seu pare abandonà el camp, creà un taller d'imatgeria, exercí de professor de dibuix i fou un destacat carlí de la comarca. Fuster començà els estudis de dret a la Universitat de València, on es llicencià el 1947 i es doctorà en filologia catalana el 1985. El 1944 publicà el primer article en català –*Vint-i-cinc anys de poesia valenciana*– i col·laborà a l'almanac de *Las Provincias*. Del 1946 al 1956 codirigí amb Josep Albi la revista *Verbo*, on publicà els primers articles literaris d'una certa ambició. Els seus primers llibres, però, foren versos, a més d'una *Antologia del surrealismo español* (1952), composta juntament amb Albi. El 1952 començà a *Levante*, de València, les seves col·laboracions periòdiques a la premsa, que prosseguí fins a una edat molt avançada, en diaris i revistes de València, Barcelona i Madrid i en moltes altres publicacions periòdiques, entre les quals algunes de l'exili. El 1955 inicià, amb *El descrèdit de la realitat*, una brillant carrera d'assagista, de vasta amplitud temàtica, servida per un estil incisiu, d'adjectivació hàbil i precisa. Un altre aspecte de la seva obra, començat també aleshores, fou el de l'erudició, la història i la crítica literàries, que alternà amb antologies de prosa i de poesia. La seva dedicació als temes valencians culminà el 1962 amb la publicació de *Nosaltres els valencians, Qüestió de noms i El País Valencià*, llibres bàsics per al coneixement de la història, la cultura i els problemes d'identitat nacional del País Valencià. Sempre dins d'aquesta temàtica, publicà *Raimon* (1964), *Combustible per a falles* (1967), *L'albufera de València* (1970), *La decadència al País Valencià* (1976), *El blau de la senyera* (1977), *Destinat sobretot a valencians* (1979), *Ara o mai* (1981) i *País Valencià, per què* (1982), a més de nombrosos estudis i articles erudits, històrics, biogràfics i de viatges. Finalment, cal esmentar-ne el suggeridor *Diari 1952-1960*. Dins el camp de l'assaig, publicà *Les originalitats* (1956), *Figures de temps, premi Yxart* (1957), *Indagacions possibles* (1958), *Judicis finals* (1960), *Diccionari per a ociosos* (1964), *Cansar-se d'esperar* (1965), *L'home, mesura de totes les coses* (1967), *Consells, proverbis i insolències* (1968), *Examen de consciència* (1968), *Babels i babilònies* (1972), *Exploració de l'ombra* (1974), *Un país sense política* (1976), *Notes d'un desficiós* (1980), *Pamflets* (1985) i *Sagitari* (1985); en aquestes obres Fuster ret tribut a la tradició de l'humanisme clàssic d'arrel moral, tot tractant de temes que van de la història a la política, passant pels més diversos aspectes de la vida cultural i quotidiana; hom hi troba, també, l'alè dels moralistes i reformadors francesos, de Montaigne als enciclopedistes. Dins els treballs d'història, de crítica i de divulgació literària va publicar *La poesia catalana* (1956), *Joan Serrallonga* (1961), en col·laboració amb Joan Reglà, *Poetes, moriscos i capellans* (1962), *El bandolerisme català: la llegenda* (1963), *Heretgies, revoltes i sermons* (1968), *Literatura catalana contemporània* (1972) i el recull d'estudis *Llibres i problemes del Renaixement* (1989); a més de tres extensos pròlegs a les obres respectives de Joan Salvat-Papasseit (1962), Salvador Espriu (1963) i Josep Pla (1966), d'una gran penetració analítica i capacitat de síntesi, aplegats a *Contra el noucentisme* (1978). També dirigeix la revista *L'Espill* (1979) i diferents col·leccions de llibres.

Joan Fuster fou, sens dubte, l'assagista català més considerable de les generacions sorgides després de la guerra civil. La força de la seva personalitat intel·lectual i l'amplitud de la seva obra han depassat l'àmbit literari i s'han projectat sobre la vida cultural i civil dels Països Catalans, la consciència unitària dels quals contribuïu poderosament a crear. La irreductible catalanitat de la seva obra el feren objecte d'alguns atemptats.

Fou membre agregat de l'Institut d'Estudis Catalans (1978) i promotor i president d'Acció Cultural del País Valencià (1978). Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1975), l'any 1983 rebé la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya. El 1984 fou nomenat doctor *honoris causa* de la universitat de Barcelona.